

Sensorveiledning REL3060 –nyreligiøsitet – religion og spiritualitet. Vår 2023

Om emnet:

REL3060 – Nyreligiøsitet – religion og spiritualitet – Universitetet i Oslo (uio.no) Dette emnet ser på nyreligiøsitet som en levende form for religion, som er like utbredt i dagens populærkultur som mange av de etablerte religiøse tradisjonene. Emnet gir en innføring i nyreligiøsitet i vid forstand, i et globalt perspektiv, og inkluderer religiøse nydannelser innen de store religiøse tradisjonene fra 1800-tallet og frem til i dag. Det legges også vekt på nyreligiøsitetens røtter i vestlige og østlige religioner, sjelevandring, healing, selvutvikling og alternativ medisin. Emnet inkluderer også nyreligiøse bevegelser av apokalyptisk karakter, UFO-religioner og nypaganisme. Emnet gir en bred innføring, men studentene får også mulighet til å fordype seg i flere selvvalgte temaer i løpet av semesteret. Emnet har et tydelig komparativt perspektiv og tar opp sentrale teoretiske og metodiske problemstillinger.

Siden dette er et tredjeårsemne på BA, stilles det høyere krav til akademisk modenhet på dette emnet enn de emnene det bygger på og som er anbefalt forhåndskunnskap (REL1003 – Religion - en innføring i religionsvitenskap, inkl. to kapitler om hhv esoterisme i Vesten og nyreligiøsitet på pensum), og to REL-emner på 2000-nivå. Undervisningen har bestått av 22 timer forelesninger og seminarer. (Emner med mappeeksamen har minimum 20 timer forelesning/seminar.) I tillegg til ordinær undervisning har studentene hatt mulighet til å delta på kollokvier ledet av masterstudent, skrivestue og foredrag av masterstudenter om nyreligiøse temaer.

Formelle krav:

Besvarelsen skal bestå av flere tekster som til sammen skal være på 8-10 sider, uten forside, noter og litteraturliste. Til sammen skal besvarelsen bestå av 2-4 tekster, og en av dem må være på minimum 5 sider. Innenfor disse rammene, velger studenten fritt antall, lengde og sammensetning. (Det er innholdet som teller.) Mappen består av alle eller noen av arbeidene studenten har gjort. Inneholder mappen utvalgte arbeider, står studenten selv for utvalget. Arbeidene i mappen gis ikke karakter hver for seg og vektas ikke med på forhånd angitte brøker av endelig karakter, men utgjør samlet grunnlaget for karakterfastsettelse ved slutten av semesteret.

Referanser og kildebruk:

Det forventes at kandidatene skal vise god kjennskap til reglene for kildebruk og referanser. De har fått mange muligheter til å lære seg å referere riktig. Alt slurv på dette punktet trekker ned. Ved brudd på reglene kan kandidaten bli mistenkt for fusk/forsøk på fusk. Det er også gjort kjent at det regnes som fusk om de lar ChatGPT og KI skrive besvarelsene.

Oppgaver:

Hver oppgave skal besvare spørsmål knyttet til faglig diskusjon, valgt fra oppgitt liste, se under. Mange av spørsmålene er formulert ganske vidt, Det er opp til kandidaten å tolke, avgrense og konkretisere hvordan de skal besvares. Det må fremgå hvilken oppgave som er besvart. Oppgavene og omfang ble oppgitt i første halvdel av semesteret. Sensor skal forutsette at studentene har jobbet med besvarelsene i flere måneder. Alle har hatt mulighet (frivillig) til å få tilbakemelding på fire forskjellige oppgaveutkast i løpet av semesteret - tre korte og et litt lengre. Det er gitt tydelig beskjed om at analysen og drøftingen skal ta utgangspunkt i pensumlitteraturen, og at de skal og bør bruke flere deler av pensum. Temaene og problemstillingene har blitt behandlet i undervisningen gjennom semesteret, og pensumlitteraturen gir godt grunnlag for å besvare alle oppgavene. Der ikke annet er spesifisert, kan oppgavene godt besvares bare ved hjelp av pensum. Man kan supplere med andre

kilder (primær- og sekundær) der det er relevant. Besvarelsen vurderes ut ifra forståelsen og anvendelsen av faglitteraturen på pensum.

Eksamensformen og spørsmålene henger nøye sammen med fagspesifikke kompetansemål slik de er formulert på emnets sider på nettet, REL3060 – Nyreligiøsitet – religion og spiritualitet – Universitetet i Oslo (uio.no). Der heter det at studentene etter å ha fullført emnet REL3060 skal ha:

- Kjennskap til ulike former for nyreligiøs tro og praksis.
- Kunnskap om nyreligiøsitetens røtter i vestlige og østlige religiøse tradisjoner.
- Oversikt over sentrale teorier og forskningsdebatter om nyreligiøsitet.
- Evne til kritisk analyse av forholdet mellom religion, kultur og samfunn.
- Kunnskap om religionsvitenskapelig komparasjon
- Kjennskap til et utvalg religiøse nydannelser siden 1800-tallet
- Generell kunnskap om det religiøse landskapet i forskjellige verdensdeler
- Økt forståelse av forskjellige former for religiøs autoritet

Eksamensbesvarelsene gir en tydelig pekepinn om hvorvidt kompetansemålene ovenfor er oppnådd, og i hvilken grad.

Lurer du på hvorfor du fikk den karakteren du fikk? Les sensorveiledningen nøye:

- A - Fremragende prestasjon som klart utmerker seg.
- B - Meget god prestasjon hvor det vises god vurderingsevne og selvstendighet.
- C - Jevnt god prestasjon som svarer på oppgavene.
- D - Akseptabel prestasjon, men med vesentlige mangler/hull, ev. også uklarheter.
- E - Tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. To sensorer er enige om karakteren.
- F - Tilfredsstillende ikke minimumskravene. Stryk. To sensorer er enige om karakteren.

Sluttkarakter settes ut fra en samlet vurdering av oppgavebesvarelsene. Hvis en av de to oppgavene er så dårlig besvart at den ikke tilfredsstillende minimumskravene, trekker det kraftig ned.

Besvarelser blir vurdert og karakter har blitt satt på grunnlag av punktene under:

- Som understreket i selve teksten i eksamensoppgaven, skal besvarelsen ta utgangspunkt i pensumlitteraturen. Besvarelser som ikke gjør dette, regnes som ikke besvart. Fravær av pensum skal gi strykkarakter.
- Hvis oppgaven ikke er besvart/er så dårlig besvart at det ikke tilfredsstillende minimumskravene, gis det karakteren F (stryk). Det samme gis oppgaver som ikke tilfredsstillende formelle krav.
- Viser studenten at hun/han har forstått oppgaven ved å skrive innenfor oppgitt tema/problemstilling? Er avgrensningen tydelig og rimelig, og begrunnes den ift. relevante teoretiske diskusjoner på pensum? Besvarelser uten teoretiske perspektiver og med manglende kjennskap til eller forståelse av sentrale begreper og sentrale deler av pensum, kan ikke få god karakter.
- Sensor ser særlig etter nyanserikdom, selvstendige analytiske evner og hvordan tema settes i kontekst. Gode oppgaver har nyanserte drøftinger og gode, teoretiske drøftinger og begrepsavklaringer. Kombinasjon av teoretiske perspektiver trekker opp.
- Karakteren B og bedre gis bare besvarelser som viser bredde og dybde, har gode begrepsavklaringer, godt, nærmest feilfritt språk, korrekt og relevant kildebruk, god, begrunnet avgrensning og logisk oppbygging.

- Karakteren A skal forbeholdes besvarelser som i tillegg til kvalitetene i punktet over utmerker seg analytisk, med høy grad av akademisk modenhet, selvstendige, nyanserte, teoretiske drøftinger, og kombinasjon av teoretiske perspektiver.
  - Klart, presist og forståelig språk og logisk struktur trekker opp. Karakteren blir lavere hvis teksten har mange språklige uklarheter. Meningsløse, umotiverte, malplasserte setninger trekker ned. Tilfeldige avsnitt og mangel på gjennomtenkt struktur trekker ned.
  - En god karakter (C og bedre) forutsetter kjennskap til grunnleggende teoretiske problemstillinger slik de er behandlet i pensumlitteraturen.
  - Er oppgaven godt strukturert? Er språket klart og forståelig? Karakteren blir lavere hvis teksten har mange språklige uklarheter eller er gjennomgående dårlig. Er det en naturlig overgang fra en setning/poeng til neste? Språklig presisjon belønnes.
  - Klarer kandidaten å kontekstualisere, beskrive ulike perspektiver, trekke paralleller og forklare sammenhenger? Det skal gis ekstra uttelling for å foreta gode faglige vurderinger, henvise til teorier, anvende faglige termer, drøfte, analysere, og forklare sammenhenger.
  - Gode, klare sammenligninger trekker opp. Interessante poenger, overbevisende argumenter, selvstendige observasjoner og originale analyser trekker opp. Argumenter som ikke forklares, trekker ned.
  - Kandidaten skal vise evne til selvstendig faglig refleksjon og kritisk distanse. Kandidater som forveksler religiøse og religionsvitenskapelige perspektiver, skal ha karakteren F. Normativitet trekker mye ned og kan gi strykkarakter. Essensialiserende og generaliserende påstander og ubegrunnede argumenter trekker også mye ned.
  - Har studenten svart på alle ledd av oppgavene? Noen oppgaver har flere ledd/delspørsmål, og alle skal besvares. Hvis det kun er lagt vekt på noen ledd, regnes oppgaven som kun delvis besvart.
  - Svært gode besvarelser viser både bredde- og dybdekunnskaper. Viser besvarelsen at studenten har lest og forstått pensum, og er i stand til å gjengi stoffet på en selvstendig og rimelig måte? Virker besvarelsen gjennomarbeidet, henger innholdet sammen? Er sammenhenger og saksforhold forstått og forklart? Besvarelser der de forskjellige delene virker nokså tilfeldig sammensatt og ikke begrunnes, kan ikke få C eller bedre.
  - Hvilken grad av kunnskap og forståelse viser kandidaten om nyreligiøsitetens kompleksitet og utvikling, og forskjellige faglige måter å analysere dette på? I hvilken grad har kandidaten grep om likheter og forskjeller mellom forskjellige grupper, retninger og tradisjoner?
  - Flere av oppgavene forutsetter problematisering av nøkkelbegreper – et gjennomgangstema i pensumlitteraturen. En god karakter krever en viss grad av teoretisk refleksjon og kjennskap til forskjellige former for nyreligiøsitet.
  - På sammenligningsoppgaver kreves en reell sammenligning for å få god karakter. Å beskrive en retning og deretter en annen, er ingen sammenligning. Jo mer systematisk, teoretisk og stringent sammenligningen er, jo bedre karakter.
  - Svak forståelse av religionshistoriske sammenhenger trekker ned.
  - Er begreper klart definert? Bruker kandidaten fagspråk på en god måte? Fremgår det tydelig hvem som hevder hva, og i hvilken sammenheng? Viser kandidaten evne til selvstendig faglig refleksjon og kritisk distanse? I hvilken grad har kandidaten grep om kildeproblematikk som er relevant for oppgaven?
  - Det kan gi uttelling å bruke primærkilder hvis det fremgår tydelig at kandidaten er reflektert rundt forskjellen på innenfra- og utenfraperspektiver, og bruker faglitteratur for å analysere religiøse perspektiver.
  - En besvarelse som ikke trekker inn relevante deler av pensum, kan ikke få god karakter.
- Eksempler:

1. Man bruker nøkkelbegreper som defineres i flere deler av pensum og ikke bruker noen av disse i begrepsavklaring, f.eks. «nyreligiøs bevegelse», «autoritet», «New Age» osv.
2. Man skriver om sosiale perspektiver eller andre tverrgående temaer uten å trekke inn det relevante fra alle tre pensumbøkene, trekker det ned
3. Man skriver om nyreligiøse bevegelser uten å trekke inn Hammer&Rothstein, om «New Age», «energi», økonomi osv. uten å forholde seg til Gilhus&Sutcliffe eller Crockford, osv.
4. Man skriver om en nyreligiøs bevegelse som ikke behandles i separat kapittel/artikkel, men nevner ikke andre deler av pensum der den f.eks. dukker opp som eksempel.

Alle oppgaver

- Bruk begreper og perspektiver fra pensum til å kaste lys over, drøfte eller sammenligne noe av det du ser i denne dokumentaren: NRK TV – USAs nye guruer
- Skriv et sammendrag av ett eller flere kapitler i bøkene til Crockford eller Gilhus&Sutcliffe. Trekk ut essensen, få med viktige begreper og teoretiske perspektiver.
- Velg et tema, begrep eller fenomen som behandles i forskjellige kapitler og artikler på pensum. Gjengi kort de forskjellige fremstillingene. Sammenlign og drøft.
- Hva er nytt med nyreligiøsitet? Drøft forholdet mellom nytt og gammelt.
- Nyreligiøsitet er mye forskjellig, og det brukes mange forskjellige begreper, på forskjellige måter. Lag en oversikt over noen av de viktigste på pensum.
- Nyreligiøsitet og vitenskap: Gi eksempler og drøft på hvordan vitenskap preger nyreligiøsiteten på forskjellige måter, f.eks. forestillinger om/etterligning av/syn på/inspirasjon fra/referanser til/polemikk mot vitenskap, vitenskapeliggjøring, vitenskapelig autoritet, osv.
- Nyreligiøsitet og teknologi: Sammenlign noen nyreligiøse bevegelser, retninger eller uttrykk som kan sies å være teknologisk inspirert.
- Nyreligiøsitet og internett: Douglas Cowans kap. 2 – «2 - New religious movements and the evolving InternetLinks to an external site». i Hammer&Rothstein er skrevet før 2012, før den sosiale medierevolusjonen, TikTok, QAnon osv. Skriv forslag til oppdatering av kapittelet anno 2023. kap.
- Hva har konspirasjonsteorier med nyreligiøsitet å gjøre?
- Satanisme, Wicca, nypaganisme - hva slags former for nyreligiøsitet er dette? Hva er forholdet mellom dem? Hvordan skiller de seg fra andre typer nyreligiøsitet?
- Manifestering og mirakler: Bruk pensum for å analysere manifestering og mirakeltro i populærkulturen og sosiale medier. Du kan f.eks. ta utgangspunkt i "Lucky Girl Syndrome": TikTok-trenden manifestering: Lone fant drømmemannen - VGLinks to an external site.
- Sammenlign to nyreligiøse retninger/bevegelser med utgangspunkt i noen av aspektene/temaene under: «Rent»/«urent»/Myter/Ritualer og praksis/Forholdet mellom "nytt" og "gammelt"/Forholdet mellom østlig og vestlig/Autoritet/Individ og samfunn/Mellomvesener ("intermediary beings")/Verdensfornektelse og verdensbekreftelse/Tid/sted/Materielle aspekter/Kropp og kjønn/Ikonografi/Soteriologi/Politiske aspekter/Økonomisk dimensjon
- Hva er forskjellen på nye og gamle religioner?
- "En vanlig definisjon er at religion er troen på guddommelige eller overnaturlige vesener, som guder, engler, demoner eller hellige dyr". Drøft utsagnet i forhold til nyreligiøsitet.
- Drøft påstanden "det er ikke noe nytt med nyreligiøsitet" og/eller "det er ingen grunnleggende forskjell på nyreligiøsitet og andre former for religion".

- Gi eksempler på nye religioner som har røtter i eldre tradisjoner. Hvordan kombineres eldre elementer på nye måter, eller får ny betydning
- Ta utgangspunkt i en av disse eldre religionene: Hinduisme, buddhisme, islam, kristendom, jødedom. Vis hvordan elementer herfra går igjen i forskjellige nyreligiøse uttrykk, retninger og sammenhenger.
- “Religion er et sosialt fenomen som er forankret i kultur og samfunn”. Hvordan er nyreligiøsiteten et eksempel på det? ▪ “Religioner preges gjerne av at den troende mener å kunne kommunisere med slike overnaturlige vesener. Dette kan skje i form av bønn, offer eller andre rituelle praksiser”. Hvordan arter dette seg i nyreligiøsiteten? Hva er evt. nytt eller annerledes?
- Hvorfor oppfatter mange nyreligiøse “urgammel visdom” som overlegen moderne vitenskap?
- Hva er kanalisering, og hvilken rolle spiller det i nyreligiøsiteten? Hva har det med religiøs autoritet å gjøre? Drøft og gi eksempler.
- Sammenlign forskjellige eksempler på karismatisk autoritet i nyreligiøsiteten. Trekk gjerne inn betydningen av kjønn.
- «Religion ligner levende organismer»: Hva menes? Forklar, gi eksempler. Hvordan foregår religiøs endring? Hvordan oppstår religiøse nydannelser?
- Hvordan preger spiritisme og teosofi dagens nyreligiøsitet?
- Magi og materialitet i nyreligiøsitet. Beskriv og analyser forskjellige magiske praksiser og gjenstander.
- Hvorfor kalles nyreligiøsitet ofte “selv-religion”? Drøft forholdet mellom individ og samfunn i New Age
- Hvorfor oppfattes nyreligiøse bevegelser ofte som «mer absurde» enn tradisjonelle religioner?
- “En religiøs entreprenør er en som skaper religiøse tjenester i form av praksiser, fortellinger, gjenstander eller kombinasjoner av disse”. Forklar og udyp, finn eksempler og sammenlign.
- Mange religioner presenterer seg som den fullendte versjonen av tidligere religion/er. Hvordan og hvorfor? Drøft forskjellige eksempler.
- “New Age er ikke lenger alternativt, men blitt del av flertallskulturen”: Drøft påstanden, sammenlign eksempler.
- New Age – vår tids “folkereligion”? Drøft.
- Hvilke utfordringer og kritikk møter mange nye religioner? Gi eksempler.
- «Energier»: Hva har det med nyreligiøsitet å gjøre? Forklar, drøft, gi eksempler på “energiprat”.
- Tenk deg rik, frisk og fremgangsrik: Finn eksempler på selvhjelps litteratur og -tilbud der selvpoppnevnte “guruer” av forskjellig slag lover mirakuløs forbedring f.eks. ved hjelp av tankens makt. Hva kjennetegner slike tilbud/produkter/autoriteter, og hva er “religiøst” ved det?
- Hva menes med religion “smurt tynt utover”, og hva har det med nyreligiøsitet å gjøre?
- Hvorfor er nyreligiøsiteten så synkretistisk? Bruk alt dere har av religionsvitenskapelig kunnskap om religion generelt og nyreligiøsitet spesielt for å analysere noe(n) av det under:
  1. Analyser videoen: Durek Verrett (@shamandurek) • Instagram photos and videos (puddelen)Links to an external site.
  2. Analyser videoen: Durek Verrett (@shamandurek) • Instagram photos and videos (vannet)Links to an external site. Links to an external site.

3. Kelly Hampton – en amerikansk nyreligiøs entreprenør. Analyser noe av dette, plasser det i det nyreligiøse landskapet, sammenlign med det du leser om på pensum:
<https://kellyhamptononline.com/Links to an external site.>
4. Dere kan også ta utgangspunkt i andre eksempler og forklare hvorfor de er relevante å analysere. Bruk forskjellige teoretiske perspektiver og begreper fra pensum.